



Rezultatų sėkmė: ribos tarp pamokų turi nykti

Pasiekimai. Mokinys vienas, o mokomųjų dalykų daug, bet jis nesimoko žinių gabalais, nes tai – natūralus pažinimo procesas, o ne griežtai laike suplanuotas temų planas. Švietimo madas diktuojanti Suomija tikina pereinanti prie temų, susiejiančių skirtingų dalykų žinias, o ne dalijančių mokinio dieną į valandas, kurias jis mokysis matematikos ar istorijos, nes to iš jo pareikalaus darbo aplinka.

Lietuvos mokyklose taip pat skatinamas toks požiūris ir pažintinė, tiriamoji veikla, paremta pedagogų darbu, kada jie derinasi prie mokinio ir skatina jo kūrybą bei mąstymą. Kitaip tariant, kai sukūrė idėją Lietuvos mokiniai pagalvos, už kiek ją parduotų, o mokytojas mokslys ne septintokus, bet septintoką, neabejoja-

ma, kad jie pasieks ir geresnių rezultatų.

Šių metų „Veido“ gimnazijų reitingo metodika išliko tokia pati, kokia buvo pernai. Per 400 šalies vidurinių mokyklų ir gimnazijų išsirikiavo pagal svarbiausius akademinius pasiekimus. Kaip ir praėjusiais metais, šiemet reitinge 80 galutinio balo taškų skiriama už valstybinių

Ugdymo sėkmė priklauso ir nuo jo formų:
chemijos galima mokytis iš vadovėlio, bet galima ir eksperimentuoti

brandos egzaminų (VBE) rezultatų vidurkį, o daugiausiai 20 taškų mokyklos galėjo pelnyti už abiturientų, pirmu pageidavimu įstojusių į „svajonių“ studijų programą, dalį.

Vienoda metodika leidžia palyginti 2013 ir 2014 m. šalies bendrojo ugdymo mokyklų, išleidusių abiturientus, rezultatus. Matyti, kad vienos mokyklos stipriai pagerino savo rezultatus, kitos užleido pozicijas, šiųmečiame reitinge nukrisdamos kad ir per šimtą ar daugiau vietų, o trečios pagerino bendrą savo balą, palyginti su praėjusių metų rezultatais, tačiau greta jų atsirado didesnę pažangą padariusių mokyklų, todėl, nors ir pelniusios daugiau taškų, šiek tiek nusileido žemyn.

Žinoma, drąsiai galima sakyti, kad Lietuva turi prestižinių mokyklų lyderių: dešimtuose 2014 m. lieka absoliučios pirmūnės – Vilniaus licėjus, Kauno technologijos universiteto gimnazija, Vilniaus Žirmūnų gimnazija, Klaipėdos „Ažuolyno“ gimnazija, Kauno ir Vilniaus jėzuitų gim-



SHUTTERSTOCK/NUOTR.

nazijos. Vis dėlto negalima paneigti, kad šios geriausios šalies ugdymo įstaigos išsirenka geriausius mokinius.

Vertinant kitų ugdymo įstaigų dvejų metų egzaminų rezultatus matyti, kad dalies jų įvertinimai kardinaliai skiriasi. Galima sakyti, tai ypač palietė mažesnes rajono mokyklas, kurių bendram įvertinimui ryškią įtaką gali padaryti kad ir menki kelių mokinių rezultatai. Pavyzdžiui, Alytaus r. Daugų Vlodo Mirono gimnazija, pernai buvusi 24 vietoje, šiemet nusileido į 274 vietą. Šios gimnazijos VBE vidurkis nuo 60,71 balo 2013 m. nukrito iki 34,38 balo 2014 m. Panašus šuolis žemyn lydėjo ir Rokiškio r. Juodupės gimnaziją,

kuriuos abiturientai, 2013 m. surinkę vidutiniškai 52,89 balo, šiame reitinge pelnė 35,30 balo.

Ryškūs svyravimai rodo, kad vienu metų VBE rezultatai priklauso nuo konkrečios abiturientų laidos – jų gabumų, asmeninės motyvacijos, indėlio ir atsakomybės, galbūt korepetitorių pagalbos. Ypač rajonų mokyklose į šį klausimą atsakyti padeda ir socialinė, ekonominė aplinka, kuri daro tiesioginę įtaką mokymosi rezultatams.

Alytaus r. Daugų Vlodo Mirono gimnazijos direktorius Almanas Jakimavičius pripažįsta sunkiai galintis rasti atsakymą į klausimą, kodėl ne tik jo vadovaujamos rajono gimnazijos, bet ir kitų „galin-

Kuri gimnazija geriausia jūsų vaikui

VIETA 2015 m. REITINGE	VIETA 2014 m. REITINGE	Gimnazijos/vid. mokyklos pavadinimas	Kiek mokinių buvo 2014-09-01	Kiek mokinių gavo baigimo pažymėjimą 2014 m.	Kaip mokiniai išlaikė egzaminus (2014 m. visų VBE vidurkis)	Kiek abiturientų įstojo į Lietuvos aukštąsias mokyklas pirmu pageidavimu (dalis proc. nuo visų stojusiųjų)	BENDRAS BALAS 2015 m. (VI ir VII tasių suma)
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
100 GERIAUSIŲJŲ							
1	1	Vilniaus licėjus	531	93	90,83	63,41	85,35
2	2	VšĮ Kauno technologijos universiteto gimn.	313	75	85,96	58,67	80,50
3	3	Vilniaus jėzuitų gimn.	714	82	82,58	67,71	79,61
4	4	Vilniaus Žirmūnų gimn.	782	183	80,04	57,01	75,44
5	5	Vilniaus Mykolo Biržiškos gimn.	775	193	75,66	53,68	71,26
6	7	Klaipėdos „Ažuolyno“ gimn.	664	209	75,44	52,30	70,81
7	23	Vilniaus Šolomo Aleichemo ORT gimn.	311	17	78,53	38,89	70,60
8	29	VšĮ Vilniaus privati gimn.	221	27	72,65	45,95	67,31
9	8	Panevėžio Juozo Balčikonio gimn.	779	189	73,22	42,60	67,09
10	6	Kauno jėzuitų gimn.	779	81	71,23	49,04	66,79
11	18	Telšių Žemaitės gimn.	378	107	70,05	40,00	64,04
12	9	Šiaulių Juliaus Janonio gimn.	669	192	68,61	45,73	64,03
13	n.d.	VšĮ „Saulės“ privati gimn. (Vilnius)	249	13	72,49	25,00	62,99
14	12	VšĮ Šiuolaikinės mokyklos centras (Vilnius)	454	44	65,83	47,83	62,23
15	21	Kauno Jono Jablonskio gimn.	742	228	65,54	38,27	60,08
16	29	Vilniaus Gabijos gimn.	1 489	172	63,15	42,01	58,92
17	26	Marijampolės marijonų gimn.	412	47	63,93	37,93	58,73
18	37	Vytauto Didžiojo universiteto „Rasos“ gimn.	917	229	63,83	36,25	58,32
19	14	Vilniaus Simono Daukanto gimn.	699	170	63,57	28,84	56,63
20	31	Vilniaus Jono Basanavičiaus gimn.	602	141	60,48	39,10	56,21
21	n.d.	VšĮ „Vaivorykštės tako“ vid. mok. (Klaipėda)	158	5	44,86	100,00	55,89
22	45	Nacionalinė M.K.Čiurlionio menų mok.	850	65	56,82	51,67	55,79
23	136	Utenos r. Užpalių gimn.	167	19	57,51	43,75	54,76
24	90	Vilniaus Pilaitės gimn.	499	120	57,80	41,67	54,57
25	28	Vilniaus šv. Kristoforo gimn.	534	153	58,81	35,96	54,24
26	182	Anykščių r. Kavarsko vid. mok.	171	23	54,74	51,72	54,13
27	20	Panevėžio 5-oji gimn.	760	138	59,91	30,72	54,07
28	33	Kauno dailės gimn.	327	35	53,48	55,81	53,95
29	88	Šiaulių „Romuvos“ gimn.	652	135	60,88	25,32	53,77
30	27	Vilniaus Abraomo Kulviečio vid. mok.	1 119	75	57,50	37,21	53,44
31	149	Zarasų r. Dusetų Kazimiero Būgos gimn.	287	31	58,74	31,43	53,28
32	54	Šiaulių Didždvario gimn.	679	138	57,30	36,57	53,16
33	30	Mažeikių Gabijos gimn.	687	175	56,57	39,13	53,08
34	39	Kauno „Saulės“ gimn.	891	224	57,57	34,81	53,02
35	11	Vilniaus Žvėryno gimn.	1 195	136	57,36	33,94	52,67
36	46	Kretingos r. Salantų gimn.	469	44	55,05	42,86	52,61
37	22	Vilniaus Vytauto Didžiojo gimn.	670	144	57,54	32,81	52,59
38	10	Vilniaus Užupio gimn.	611	136	58,31	27,81	52,21
39	122	Vilniaus Žemynos gimn.	800	198	57,51	30,86	52,18
40	31	Kauno Jono Basanavičiaus gimn.	673	121	57,78	29,46	52,12
41	58	Kauno „Santaros“ gimn.	552	182	56,87	32,72	52,04
42	25	Švenčionių r. Pabrados „Ryto“ gimn.	492	44	58,13	27,12	51,93
43	43	Tauragės „Versmės“ gimn.	460	146	58,17	26,88	51,91
44	101	Vilniaus Pranciškaus Skorinos gimn.	176	13	53,78	43,75	51,78
45	89	Kauno r. Akademijos Ugnės Karvelis gimn.	1 012	99	56,50	31,90	51,58
46	44	Utenos Adolfo Šapokos gimn.	588	152	55,08	37,50	51,56
47	131	Širvintų r. Gelvonų vid. mok.	197	47	56,83	30,00	51,46
48	50	Vilniaus Karoliniškių gimn.	734	165	55,23	35,34	51,25
49	106	Alytaus Adolfo Ramanausko-Vanago gimn.	805	238	56,99	27,57	51,11
50	177	Šilalės r. Laukuvos Norberto Vėliaus gimn.	394	40	58,97	18,60	50,90
51	279	Panevėžio r. Naujamiesčio vid. mok.	215	18	51,26	48,00	50,61
52	234	Vilniaus r. Paberžės „Verdenės“ vid. mok.	172	15	56,98	25,00	50,58

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
53	180	Elektrėnų sav. Vievio gimn.	561	53	51,30	47,27	50,49
54	49	Vilniaus Jono Pauliaus II gimn.	373	118	55,22	27,34	49,64
55	138	Ukmergės Jono Basanavičiaus gimn.	453	126	54,92	28,29	49,60
56	47	Kauno „Varpo“ gimn.	571	127	54,54	29,17	49,46
57	111	Klaipėdos „Aitvaro“ gimn.	344	93	51,66	39,58	49,24
58	41	Kauno Jono Pauliaus II gimn.	1 430	94	52,57	34,94	49,04
59	375	Vilniaus r. Rudaminos „Ryto“ gimn.	469	35	53,90	29,27	48,97
60	38	Kėdainių šviesioji gimn.	457	147	53,43	29,89	48,72
61	124	Varėnos „Ažuolo“ gimn.	481	106	53,68	28,44	48,63
62	302	VšĮ „Vilniaus Valdorfo mokykla“	331	12	49,93	42,86	48,52
63	59	Klaipėdos Vytauto Didžiojo gimn.	716	207	54,24	25,20	48,43
64	143	Šiaulių Simono Daukanto gimn.	469	108	52,81	30,51	48,35
64	171	Vilniaus r. Pagirių gimn.	756	48	53,14	29,17	48,35
65	206	Vilniaus r. Eglėškių šv. Jono Bosko vid. mok.	196	15	47,85	50,00	48,28
66	118	Vilniaus Mikalojaus Daukšos vid. mok.	1 309	72	52,33	32,00	48,27
67	64	Druskininkų „Ryto“ gimn.	582	206	53,60	26,42	48,17
68	241	Šalčininkų r. Dieveniškų „Ryto“ vid. mok.	107	17	54,64	21,74	48,06
69	53	Šiaulių Lieporių gimn.	575	149	50,22	39,04	47,99
70	n.d.	Vilniaus Trakų Vokės gimnazija	365	22	49,30	41,94	47,83
71	133	Kaišiadorių r. Žiežmarių gimn.	575	51	51,73	32,14	47,81
72	246	Šalčininkų r. Jašiūnų „Aušros“ vid. mok.	176	20	50,95	35,00	47,76
73	399	Ukmergės r. Veprių vid. mok.	129	10	53,16	25,00	47,53
74	109	Jonavos Jeronimo Ralio gimn.	577	114	52,91	25,95	47,52
75	236	Šalčininkų Jano Sniadeckio gimn.	692	51	52,58	26,87	47,44
76	55	Marijampolės Rygiškių Jono gimn.	956	262	50,62	34,67	47,43
77	32	Klaipėdos Vydūno gimn.	602	33	48,85	41,18	47,32
78	223	Vilniaus Vladislavo Sirokomlės vid. mok.	854	93	52,20	26,79	47,12
79	52	Vilniaus Juzefo Ignacijaus Kraševskio vid. mok.	408	55	50,17	34,78	47,09
80	226	Zarasų „Ažuolo“ gimn.	327	82	50,96	31,58	47,08
81	63	Kauno r. Garliavos Juozo Lukšos gimn.	561	156	51,82	27,65	46,99
82	315	Rokiškio r. Jūžintų Juozo Otto Širvydo vid. mok.	132	13	48,32	41,18	46,89
83	102	Kaišiadorių Algirdo Brazausko gimn.	507	145	49,92	34,59	46,85
84	81	Kretingos Jurgio Pabrėžos universitetinė gimn.	507	158	52,20	25,15	46,79
85	243	Vilniaus Aleksandro Puškino vid. mok.	684	36	51,31	28,57	46,76
86	150	Vilniaus Tuskulėnų vid. mok.	989	55	52,11	25,33	46,75
86	304	Vilniaus Juozo Tallat-Kelpšos konservatorija	142	33	49,54	35,56	46,75
87	134	Vilniaus r. Maišiagalos kun. Juzefo Obrembsko vid. mok.	144	24	44,50	55,56	46,71
88	91	Kauno „Aušros“ gimn.	705	167	52,24	24,11	46,61
89	98	Lazdijų Motiejaus Gustaičio gimn.	754	101	49,76	33,96	46,60
89	74	Vilniaus „Santaros“ vid. mok.	827	57	50,28	31,87	46,60
90	125	Palangos senoji gimn.	524	159	51,04	28,65	46,56
91	57	Šiaulių Stasio Šalkauskio gimn.	599	126	51,09	28,38	46,54
92	297	Visagino „Gerosios vilties“ vid. mok.	534	31	49,78	33,33	46,49
93	272	Kauno r. Raudondvario gimn.	450	50	52,16	22,64	46,25
94	115	Biržų „Saulės“ gimn.	438	119	50,88	27,67	46,24
95	66	Kauno „Vyčio“ katalikiška vid. mok.	1 134	94	51,49	24,78	46,15
96	266	Šalčininkų Lietuvos tūkstantmečio gimn.	535	68	50,11	29,79	46,05
96	54	Gargždų „Vaivorykštės“ gimn.	789	181	49,35	32,84	46,05
97	93	Trakų Vytauto Didžiojo gimn.	695	79	51,41	23,96	45,92
98	421	Šalčininkų r. Butrimonių Anos Krepšul gimn.	160	21	47,11	40,00	45,69
99	77	Pakruojo „Atžalyno“ gimn.	398	133	50,62	25,81	45,66
100	326	Plungės r. Platelių gimn.	206	22	50,33	26,67	45,60
101–200							
101	16	Panevėžio Kazimiero Paltaroko gimn.	1 082	85	49,65	29,17	45,55
102	100	Vilniaus Vasilijaus Kaciulio gimn.	686	104	50,05	27,19	45,48
103	188	Plungės r. Alsėdžių vid. mok.	266	30	48,18	34,62	45,47
104	103	Zarasų r. Antazavės Juozo Gruodžio vid. mok.	198	17	51,02	23,08	45,43
105	69	Alytaus Jotvingių gimn.	701	169	49,84	27,64	45,40
106	298	Joniškio r. Skaistgirio gimn.	279	18	50,03	26,09	45,24
107	386	Telšių r. Tryškių Lazdynų Pelėdos vid. mok.	245	22	44,52	48,00	45,21
108	129	Klaipėdos Hermano Zudermano gimn.	575	40	48,08	33,33	45,13
109	95	Plungės „Saulės“ gimn.	673	222	49,75	25,81	44,96
110	87	Anykščių Jono Biliūno gimn.	645	146	49,15	27,97	44,92
111	152	Kretingos r. Darbėnų gimn.	394	34	48,39	30,77	44,87

gesnių“ mokymo įstaigų, net įsikūrusių miestuose, rezultatais kasmet gali kardinaliai skirtis.

Viena vertus, abiturientų laidos skiriasi savo gebėjimas, motyvacija ir lūkesčiais, kita vertus, juk dirba tie patys pedagogai, nors ir atnaujinantys savo dėstymo formas, taikantys tą pačią mokymo sistemą. Pasak direktoriaus, ypač rajono mokyklos susiduria su neišvengiamų aplinkybių įtaka: socialine aplinka, ekonominiais rodikliais, veikiančiais mokinių pasiekimus.

„Mes nuolat apie tai kalbame ir analizuojame įvairias galimybes. Tačiau reikia pripažinti laidų skirtingumą, socialinę aplinką, iš kurios tie mokiniai kilę. Įdomu ir svarbu išsiaiškinti, kodėl rezultatai šokinėja. Pavyzdžiui, norėdami atsakyti į šį klausimą esame analizavę mokinių pažangą nuo pat pradinių klasių, net aiškinomės, kuris mokytojas jiems dėstė. Neįžvelgėme net tendencijos, susijusios su konkrečių pedagogų darbu. Nebuvo taip, kad būtent to mokytojo ugdytiniai pasiekė gerų rezultatų, o kito – prastų“, – komentuoja Alytaus r. Daugų Vlado Mirono gimnazijos direktorius A. Jakimavičius.

O štai kitos rajono mokyklos – Rokiškio r. Juodupės gimnazijos direktorei Dianai Guzienei pagal 2014 m. VBE rezultatus pavyko atspėti beveik tikslią vietą, kurią jos vadovaujama įstaiga užima šių-mečiame „Veido“ gimnazijų reitinge (257).

Direktorė neslepia, kad ryškūs vienių metų pokyčiai priklauso nuo to, kokia abiturientų laida tais metais baigia gimnaziją. Ji prognozuoja, kad kitų metų abiturientų laida vėl bus stipri, tikėtina, pasieks ir aukštesnių rezultatų.

„2014-ųjų abiturientų laida buvo gana silpna, tai buvo matyti nuo pat pradinių klasių“, – paaiškina gimnazijos vadovė.

Paklausta apie motyvus, lemiančius skirtingus mokinių pasiekimus, D. Guzienė neabejoja, kad mokyklos indėlis, pedagogų darbas 2014 m. nebuvo prastesnis nei ankstesniais metais, kai šios gimnazijos abiturientai pademonstravo geresnius rezultatus nei kai kurie jų bendraamžiai miestų mokyklose. „Vis dėlto rezultatai priklauso nuo pačių mokinių, jų gebėjimų, motyvacijos, šeimos požiūrio, žinoma, ir nuo mokytojo pastangų“, – vardija D. Guzienė.

Pedagogės teigimu, vertinga naujovė, kuri, tikėtina, ilgainiui

pagerins mokinių pasiekimus, – standartizuoti testai. Mokykla, gavusi informaciją, kaip sekėsi jos mokiniams, gali konkrečiai sužinoti kiekvieno mokinio žinių spragas ir sudaryti planą, strategiją, kaip pagerinti jo pasiekimus.

„Tai svarbus privalumas, nes orientuojamės į kiekvieną mokinį. Vis dėlto mokykloje reikalaujama praktinio mokymo, o per egzaminus reikalingos teorinės žinios. Iš standartizuotų testų pastebime, kad mūsų mokiniai per mažai mąsto ir geba pritaikyti žinias, bet su tokia spręstina problema susiduria visos šalies mokyklos“, – komentuoja D. Guzienė.

Rokiškio r. Juodupės gimnazijos vadovė priduria, kad skaičiuojant apibendrintus VBE rezultatus, tarkime, matematikos srityje gali pralaimėti mažosios mokyklos. Didelėse gimnazijose, kuriose mokosi daugiau mokinių, tarp ugdytinių pasitaiko daugiau įvairių gebėjimų mokinių, todėl pasiekti apie vidutinius rezultatus bylojančių bendrąjį vidurkį yra kur kas lengviau. O mažųjų mokyklų bendrojo vidurkio svyravimus į geresnę ir prastesnę pusę gali lemti vos kelių vaikų rezultatai.

Panašiais argumentais savo patirtį pagrindžia ir mokyklos, kurioms iš sąrašo pabaigos pavyko pasiekti penkiasdešimtuko vietas. Pavyzdžiui, Panevėžio r. Naujamiesčio vidurinė mokykla, pernai buvusi 279 vietoje, šiemet iškopė į 51 vietą. Šios mokyklos VBE rezultatų vidurkis 2014 m. buvo 51,26 balo, o beveik pusė abiturientų įstojo į pirmą pageidavimu pasirinktą studijų programą šalies aukštesiose mokyklose.

Šios mokyklos vadovė Daiva Diršienė taip pat sako, kad už tokį rezultatą galima dėkoti praėjusių metų laidai, ir svarsto, jog tokių stiprių abiturientų ši mokykla dar nėra turėjusi. „Rezultatai priklauso nuo šeimų tradicijų: mokinio pasiekimai atspindi ir šeimos požiūrį. Taigi pernai turėjome stiprius ir motyvuotus vaikus bei šeimų pagalbą, tai ir pakėlė mūsų rezultatus aukščiau“, – paaiškina D. Diršienė.

Paklausta apie motyvus, nuo kurių priklauso mokinių pasiekimai ir ką gali užtikrinti mokykla, D. Diršienė sako, kad itin svarbios mokyklos galimybės pasiūlyti įvairių ugdymo, saviraiškos formų. Tarpautiniuose mokinių mainuose dalyvaujančios gimnazijos vadovė priduria, kad tokias sąlygas lemia mokyklos



„SHUTTERSTOCK“ NUOTR.

Atstumus tarp miesto ir rajonų mokyklų trina virtuali erdvė, tačiau paskatinti vaikus panaudoti šiuolaikines mokymosi galimybes turi pedagogas

finansinės galimybės: „Tarkime, mokinio rezultatams tikrai svarbu, ar jis per chemijos pamokas gali eksperimentuoti, atlikti bandymus laboratorijoje, ar mokosi tik iš vadovėlio.“

Skirtingus rajonų mokyklų rezultatus atskleidžia ir pirmą kartą „Veido“ pateikti duomenys apie gimnazijas ir vidurines mokyklas, kurių abiturientai gavo geriausius dažniausiai laikomų egzaminų – lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos, užsienio kalbos (anglų) ir istorijos įvertinimus. Pagal juos matyti, kad Lietuvoje yra ir mažų mokyklų, kurių ugdytiniai pasižymi aukščiausiais VBE rezultatais. Nėgana to, tarp jų yra rajono mokyklų, kurios parengė kad ir po vieną šimtukininką. Tačiau, nors kai kurios mokyklos bendrame reitinge nepasiekia aukščiausių pozicijų, pagal konkrečių egzaminų rezultatus pakliūva tarp 50-ies geriausių mokyklų.

Ieškant atsakymo į svarbiausią klausimą, kas lemia mokinių pasiekimus, ir dar svarbesnį – kaip juos pagerinti, nuolat nurodomi bent keli reikšmingiausi veiksniai. Dažnai ginčijamasi dėl ugdymo

turinio, neaprepiamos privalomų išeiti programų apimties, pagalbos mokiniui ne tik pamokos metu nuo skambučio iki skambučio, įvairių konkrečiam mokiniui patrauklių mokymo ir mokymosi formų, pagaliau dėl pedagogo pastangų jį motyvuoti, net dirbti būtent to mokinio tempu.

Švietimo ir mokslo ministerijos (ŠMM) Pagrindinio ir vidurinio ugdymo skyriaus vedėja dr. Loreta Žadeikaitė, aiškindama mokinių pasiekimų veiksnius, vardijs kelis skirtingus indeksus, kurie daro tiesioginę įtaką mokinių rezultatams: tai mokytojo darbas, mokinio indėlis, mokyklos valdymas, vertinimas ir atskaitingumas, žinoma, ištekliai, socialinė, kultūrinė ir ekonominė aplinka, kuri, nė ne-reikia sakyti, rajonų mokyklose yra kitokia nei didmiesčiuose.

ŠMM atstovė tvirtina, kad didžiausia pridėtinė vertė, kurią mokykla gali sukurti savo ugdytiniais, – sąlygos, kurias ji sudaro kiekvienam vaikui. Vienos mokyklos daro savotišką spaudimą ir ragina nelaikyti VBE, kitos dirba su kiekvienu vaiku, kad tik šis pasiektų asmeninę pažangą. ➤

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
112	115	Mažeikių Merkelio Račkausko gimn.	735	175	49,15	27,60	44,84
113	383	Alytaus r. Pivašiūnų vid. mok.	168	20	47,70	33,33	44,83
114	56	Elektrėnų sav. Semeliškių vid. mok.	200	14	47,58	33,33	44,73
115	13	VšĮ Vilniaus „Versmės“ katalikiškoji gimn.	516	48	48,38	29,31	44,56
116	121	Vilniaus Antakalnio gimn.	477	102	47,58	32,45	44,55
117	178	Kauno Antano Smetonos gimn.	649	248	49,36	25,09	44,51
118	48	Vilniaus Adomo Mickevičiaus gimn.	417	72	50,28	20,88	44,40
119	60	Ukmergės Antano Smetonos gimn.	478	148	49,15	24,70	44,26
120	233	Visagino „Verdenės“ gimn.	445	32	48,28	27,91	44,20
120	291	Kauno Stasio Lozoraičio vid. mok.	382	53	50,79	17,86	44,20
121	280	Nidos vid. mok.	152	14	46,85	33,33	44,14
122	228	Vilniaus r. Sužionių mok.	52	8	46,75	33,33	44,07
123	70	Šilutės Vydūno gimn.	447	107	48,43	26,45	44,03
124	240	Radviliškio r. Šiaulėnų M.Šikšnio vid. mok.	229	16	48,07	27,78	44,01
124	200	Vilniaus Radvilų gimn.	450	108	50,01	20,00	44,01
125	141	VšĮ Šiaulių universiteto gimn.	548	137	47,85	28,26	43,93
126	181	Prezidento Jono Žemaičio gimn.	600	166	47,55	28,80	43,80
127	36	Trakų r. Aukštadvario vid. mok.	155	20	47,43	29,17	43,78
128	153	Vilniaus Levo Karsavino vid. mok.	532	58	45,84	34,78	43,63
129	146	Kupiškio r. Subačiaus gimn.	256	19	47,57	27,27	43,51
130	67	Šakių „Žiburio“ gimn.	517	166	46,82	30,15	43,49
131	198	Panevėžio Juozo Miltinio gimn.	755	188	48,08	24,89	43,44
132	37	Alytaus šv. Benedikto gimn.	753	61	45,87	33,33	43,36
133	157	Kauno Maironio universitetinė gimn.	505	128	47,06	28,07	43,26
134	78	Kauno technologijos universiteto inžinerijos licėjus (buvusi Purių vid. mok.)	1 097	73	46,94	28,40	43,23
135	208	Akmenės r. Ventos gimn.	373	31	46,50	30,00	43,20
136	62	Vilniaus „Minties“ gimn.	404	134	47,38	26,22	43,15
137	76	Vilniaus Simono Konarskio vid. mok.	393	56	46,11	31,25	43,13
138	301	Šalčininkų r. Baltosios Vokės Elizos Ožėškovos vid. mok.	113	13	42,40	44,45	43,01
139	282	Raseinių r. Ariogalos gimn.	611	48	47,23	25,81	42,94
139	51	Vilkaviškio „Aušros“ gimn.	722	199	46,81	27,48	42,94
140	84	Jonavos Senamiesčio gimn.	740	227	46,58	28,09	42,88
141	360	Anykščių r. Troškūnų Kazio Inčiūros gimn.	229	21	46,42	28,57	42,85
142	105	Klaipėdos „Varpo“ gimn.	517	106	47,20	25,42	42,84
142	75	Marijampolės Sėduvos gimn.	954	226	47,94	22,45	42,84
143	299	Radviliškio r. Šėduvos gimn.	665	58	47,67	23,44	42,83
144	199	Kelmės Jono Graičiūno gimn.	478	131	47,64	23,53	42,82
145	261	Šalčininkų r. Jašiūnų Mykolo Balinskio vid. mok.	232	23	43,86	38,46	42,78
146	244	Kauno Juozo Urbšio katalikiška vid. mok.	1 061	84	46,98	25,74	42,73
147	311	Vilniaus sav. Grigiškių „Šviesos“ gimn.	599	59	45,55	30,99	42,63
147	97	„Šaltinėlio“ privati mokykla (Vilnius)	130	10	42,35	43,75	42,63
148	268	Raseinių r. Šiluvos vid. mok.	211	29	46,74	26,09	42,61
149	345	Vilniaus r. Čekoniškių vid. mok.	56	7	48,17	20,00	42,53
150	186	Kauno Šv. Mato gimn.	490	92	48,93	16,42	42,43
151	308	Telšių Vincento Borisevičiaus gimn.	626	43	46,47	25,93	42,36
152	173	Vilniaus Joachimo Lelelelio vid. mok.	423	29	44,93	31,58	42,26
153	114	Klaipėdos „Vėtrungės“ gimn.	626	159	46,65	24,47	42,21
154	218	Molėtų gimn.	531	118	46,79	23,81	42,19
155	232	Klaipėdos r. Veiviržėnų Jurgio Šaulio gimn.	325	34	46,91	23,26	42,18
156	293	Kauno Stepono Dariaus ir Stasio Girėno gimn.	791	225	45,87	27,20	42,14
157	241	Kelmės r. Tytuvėnų gimn.	454	46	46,27	25,45	42,11
158	310	Elektrėnų „Versmės“ gimn.	536	124	44,01	34,03	42,01
159	154	Prienų „Žiburio“ gimn.	505	112	47,15	21,32	41,98
160	231	Širvintų L.Stuokos-Gucevičiaus gimn.	394	105	46,55	23,66	41,97
161	250	Kupiškio L.Stuokos-Gucevičiaus gimn.	573	181	45,74	26,79	41,95
162	155	Kauno Mikikonų vid. mok.	665	66	44,14	32,91	41,90
163	210	Kauno r. Neveronių vid. mok.	311	19	48,14	16,67	41,84
164	204	Jurbarko A.Giedraičio-Giedraus gimn.	577	222	44,91	29,18	41,76
164	251	Panevėžio r. Velžio gimn.	519	32	44,43	31,11	41,76
165	315	Kretingos r. Vydmantų vid. mok.	292	18	45,31	26,92	41,63
166	120	Kauno Juozo Grušo meno vid. mok.	1 203	91	46,77	20,41	41,50
167	192	Vilniaus Ozo gimn.	1 202	90	43,15	34,78	41,47

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
168	144	Šalčininkų r. Dieveniškų Adomo Mickievičiaus vid. mok.	97	9	39,26	50,00	41,41
169	197	Šiaulių r. Kuršėnų Lauryno Ivinskio gimn.	516	161	46,36	21,38	41,37
170	123	Kauno r. Garliavos Jonučių vid. mok.	n.d.	70	43,33	32,89	41,24
171	133	Kauno r. Vilkių gimn.	503	44	43,40	31,25	40,97
171	85	Trakų r. Lentvario Henriko Senkevičiaus vid. mok.	182	23	45,38	23,33	40,97
172	207	Juodšilių „Šilo“ gimn.	367	23	45,03	24,24	40,88
173	170	Kėdainių „Atžalyno“ gimn.	702	165	45,20	23,53	40,87
174	142	Alytaus r. Simno gimn.	363	33	44,01	28,13	40,83
174	127	Panevėžio Vytauto Žemkalnio gimn.	633	180	45,67	21,43	40,83
175	222	Pasvalio Petro Vileišio gimn.	630	179	43,54	29,60	40,75
176	113	Vilniaus Salomėjos Nėries gimn.	516	138	44,94	23,47	40,64
177	169	Joniškio r. Žagarės gimn.	330	20	45,18	22,22	40,59
178	325	Šakių r. Griškabūdžio gimn.	364	34	43,05	30,56	40,55
179	17	Radviliškio r. Baisogalos gimn.	357	46	44,86	23,26	40,54
180	217	Švenčionių r. Švenčionėlių Mindaugo gimn.	245	83	46,72	15,53	40,48
181	145	Radviliškio Lizdeikos gimn.	523	148	43,08	29,49	40,36
182	72	Šilutės pirmoji gimn.	527	126	45,83	18,44	40,35
183	358	Trakų r. Lentvario Motiejiaus Šimelionio gimn.	579	59	45,18	20,93	40,33
184	313	Kelmės r. Pakražančio vid. mok.	201	16	43,27	27,78	40,17
185	225	Rokiškio Juozo Tumo-Vaižganto gimn.	846	193	44,17	24,04	40,15
186	40	VšĮ Pranciškonų gimn.	993	91	43,90	24,77	40,07
187	242	Kauno Palemono vid. mok.	409	27	42,85	28,57	40,00
188	390	Lazdijų r. Šventėžio mokykla	114	19	41,19	35,00	39,95
189	94	Vilniaus sav. Grigiškių vid. mok.	333	21	44,07	23,33	39,92
190	152	Klaipėdos „Aukuro“ gimn.	591	139	42,32	30,26	39,91
191	245	Vilniaus „Juventos“ gimn.	269	46	42,58	28,79	39,82
192	273	Vilniaus r. Avižienių gimn.	322	29	42,84	27,27	39,72
193	306	Kazlų Rūdos Kazio Griniaus gimn.	316	95	42,60	27,93	39,67
194	213	Vilniaus r. Nemenčinės K.Parčevskio gimn.	512	49	41,61	31,88	39,66
195	376	Vilniaus r. Mickūnų vid. mok.	183	14	40,36	36,36	39,56
196	303	Klaipėdos „Žemynos“ gimn.	546	138	42,55	27,44	39,52
197	351	Kauno šv. Pranciškaus mokykla	519	55	42,24	28,26	39,44
198	265	Vilkaviškio r. Sūdavos vid. mok.	203	14	45,71	14,29	39,43
199	309	Molėtų r. Alantos gimn.	207	20	43,23	24,00	39,39
200	156	Rokiškio r. Obelių gimn.	265	25	41,62	30,00	39,29
201–300							
201	127	Širvintų r. Musninkų Alfonso Petrulio gimn.	213	34	44,61	17,65	39,22
202	322	Kauno Juozo Gruodžio konservatorija	153	37	39,45	38,18	39,20
203	92	Lazdijų r. Seirijų A.Žmuidzinavičiaus gimn.	280	24	42,12	27,27	39,15
204	193	Biržų „Aušros“ vid. mok.	823	76	42,30	26,51	39,14
204	248	Visagino „Atgimimo“ gimn.	412	35	48,93	0,00	39,14
205	264	Šakių r. Lukšių Vinco Grybo gimn.	412	49	41,05	31,25	39,09
206	278	Kėdainių r. Akademijos gimn.	428	34	45,59	12,50	38,97
206	347	Pakruojo r. Žeimelio vid. mok.	266	23	42,94	23,08	38,97
207	215	Rokiškio r. Pandėlio gimn.	261	29	41,87	27,27	38,95
208	239	Rietavo Lauryno Ivinskio gimn.	691	64	40,83	30,59	38,78
209	175	Plungės r. Kulių vid. mok.	173	14	42,16	25,00	38,73
210	128	Vilniaus r. Nemenčinės Gedimino gimn.	532	45	43,37	20,00	38,70
211	294	Ignalinos r. Didžiasalio „Ryto“ gimn.	206	16	45,34	11,76	38,62
212	331	Panevėžio r. Smilgių vid. mok.	230	20	42,80	21,74	38,58
213	212	Alytaus Putinų gimn.	511	183	42,25	22,80	38,36
214	312	Vilniaus r. Rukainių vid. mok.	233	26	39,97	31,82	38,34
215	379	Tauragės r. Batakių vid. mok.	132	14	41,96	23,53	38,28
216	219	Naujosios Akmenės Ramučių gimn.	489	99	43,07	18,97	38,25
217	86	Marjampolės šv. Cecilijos gimn.	363	19	41,84	23,81	38,23
218	277	Šilalės r. Kalininų A.Stulginskio gimn.	326	29	40,20	30,30	38,22
219	132	Joniškio „Aušros“ gimn.	515	137	42,47	21,18	38,21
220	71	Lavoriškių vid. mok.	155	12	40,56	28,57	38,16
220	196	Telšių r. Varnių Motiejiaus Valančiaus gimn.	297	36	42,97	18,92	38,16
221	117	Vilniaus Sofijos Kovalevskajos vid. mok.	912	51	42,20	21,28	38,01
222	176	Riešės gimn.	704	39	41,29	23,91	37,82
223	335	Kauno r. Garliavos Adomo Mitkaus vid. mok.	557	29	41,92	21,05	37,75
224	214	Vilniaus Gerosios Vilties vid. mok.	656	65	41,64	21,88	37,69
225	225	Birštono gimn.	545	84	42,42	18,45	37,63

Laimei, socialinius skirtumus ir rajono mokyklų silpnības daugeliu atvejų išlygina naujos mokymosi priemonės, įvairūs konkursai – NEC Matematinio ir gamtamokslinio raštingumo, „Bebras“, „Kengūra“, „Jaunojo tyrėjo“, leidžiantys mokiniui pačiam realizuoti save, nepaisant to, kurioje mokykloje jis mokosi. O asmeninės motyvacijos galimybės juk neribotos, jei tik yra sudaromos sąlygos mokiniui realizuoti save.

„Pavyzdžiui, mokiniai gali mokytis virtualiuose moksleivių universitetuose, taip pat suskaitmenintas pagrindinio ugdymo turinys, sukurta informacinė mokymosi šaltinių bazė. Ko reikia turint tokių galimybių? Motyvacijos, kurią jau daugiausia nulemia mokytojas“, – aiškina L.Žadeikaitė ir priduria, kad šiuolaikinės mokymo priemonės, kompiuterių galimybės daugeliu atvejų patrauklesnės pačiam mokiniui, juolab kad ir mokinio pažangos matavimą, jo įvertinimą galima perkelti į kompiuterines programas.

L.Žadeikaitės teigimu, ir toliau reikia didinti mokinių dėmesį patraukiančio skaitmeninio turinio apimtį, nes būtent virtuali aplinka, į ją integruotas mokymosi turinys trina atstumus tarp rajono ir didmiesčių mokyklų, pagaliau leidžia mokiniui gilintis į tai, kas jam atrodo prasminga.

„Veido“ pašnekovai, ieškantys atsakymo į klausimą, kaip gerinti

mokinių pasiekimus, laimei, rąkomis neskėsčioja. Regis, jie turi pasiūlymų ir viziją, kaip gali atrodyti mokyklinis ugdymas. Bene svarbiausia jo siekiamybė – ugdyti tokių mokių, kokio paveikslas piešiamas ir Švietimo įstatyme: ugdyti gebėjimą kritiškai mąstyti, rinktis ir orientuotis šiuolaikinėje visuomenėje. Iš tiesų, besikeičiant šiuolaikinėms tendencijoms, reikalavimams, pamažu keičiasi ir mokymo tikslai, lėtai, bet keičiasi ir jo turinys bei forma.

Taigi svarbiausias ugdymo tikslas, „Veido“ pašnekovų nuomone, yra ugdyti tokias mokinio kompetencijas, kurių jam prireiks ne tik mokykloje. „Manau, kad šiuolaikinėje mokykloje niekur nedingsi nuo ateities, reikės stengtis, kad mokins susirastų dalyką, kurio jam reikia, o mokytojas visomis išgalėmis turės padėti. Bet pats mokins turi siekti suprasti ir būtinai jį pritaikyti, ko anksčiau nebuvo“, – pasiekimų ir gebėjimų, o nebe vien žinių tikslą šiuolaikinėje mokykloje formuluoja Šiaulių Didždvario gimnazijos matematikos mokytojas ekspertas, švietimo konsultantas Vincas Tamašauskas.

Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijos fizikos mokytojas Tomas Kivaras, išrinktas Kauno technologijos universiteto gimnazijos direktoriumi, įsitikinęs, kad mokinio pasiekimai priklauso ir nuo jo indėlio, prisiimamos atsakomybės už rezultatus. Šiandien, pasak T.Kivaro, daugelis mokinių į mokyklą žvelgia kaip į privalomą lankyti įstaigą, ne kaip į švietimo įstaigą, iš kurios jų tėvai ar seneliai kažkada tikėjosi galimybes gyvenime pasiekti aukštesnių tikslų.

„Kalbėdamiesi su kolegomis aptariame, kad mokiniai analizuoja konkrečius atvejus, tai, ką turi žinoti pagal ugdymo programas, tačiau jiems stinga esminių dalykų, pagrindų, kuriuos reikia pritaikyti. Tarkime, mokiniai turi suformuluoti išvadas, apibendrinti, ką darė, ką išsiaiškino, o pateikti tokius faktus jiems yra didžiausia problema, su kuria dalis jų vėliau susiduria ir universitete“, – svarsto 2013 m. dr. Meilės Luk-



ASMENINIO ARCHIVO NUOTRA.

KTU gimnazijos direktoriumi išrinktas fizikos mokytojas T.Kivaras įsitikinęs, kad gerus pasiekimus lemia mokinio indėlis, todėl užuot nuolaidžiaus ir paprastinus užduotis, mokytojas turi padėti susidoroti su iššūkiais

šienės premijos laureatas T.Ki-varas.

Iš tiesų, juk Lietuvos penkiolik-mečiai tarptautiniame PISA ty-rime nusileidžia kaimynams pagal pasiekimus, gebėjimų taikymą. Būtent praktinių įgūdžių iš moki-nių bus reikalaujama ne tik mokyk-loje, bet ir darbo, socialinėje aplin-koje. „Veido“ kalbinti ekspertai neabejoja, kad mokykla turi ugdyti gebėjimus, polinkį kelti klausimus ir spręsti problemas.

Vilniaus universiteto Matema-tikos ir informatikos metodikos katedros profesorė dr. (HP) Va-lentina Dagienė, 2004-aisiais sukū-rusi informatikų „Bebro“ moky-mosi modelį, prie kurio prisijungė daugiau kaip 40 šalių, įsitikinusi, kad ugdant gebėjimus mokiniams reikia sukurti tokią aplinką, kurio-je jie jaustų kūrybinę atmosferą. Profesorės teigimu, svarbiausia ne vien lyginti jų rezultatus, bet suda-ryti galimybes stengtis: pavyzdžiui, septintoką aplankytų nuostabus jausmas, jei jis žinotų, kad sugeba sukurti programėlę, kuria naudosis ketvirtokas.

„Mūsų mokyklos stiprios proce-dūrinių mokymu, ypač tikslųjų mokslų. Mūsų mokiniai puikiai išmoka spręsti lygtį, atpasakoti istorinį tekstą. Polinkis į procedūri-nį mokymąsi būdingas Rytų Europai, ir jo nereikia nuvertinti. Pavyzdžiui, kai lankiausi dviejose geriausiose Taivano mokyklose, jų atstovai taip pat didžiavosi tokio-mis ypatybėmis. Viskas gerai, tačiau negalime jų vertinti tik vie-noje plotmėje. Mums trūksta kitų komponentų – kūrybiškumo, vers-lumo. Dažnai lankausi Nyderlandų mokyklose, kuriose verslumo linija prasideda nuo pat pirmųjų klasių. Pradinukų klausima, už kiek jie parduos savo idėją, o vaikai atsako, kad pagaminę ir pardavę ženkliuką uždirbs du centus. Taigi pusių yra visokių, tačiau reikia įvertinti jų privalumus ir trūkumus“, – ko-mentuoja profesorė.

Vis dėlto V.Dagienė perspėja, kad teigiami turinio ar formos pokyčiai neįvyks per vieną dieną. Ji primena, kad Lietuvos mokyklos, mokytojai, mokslininkai ir doko-rantai yra sukūrę nemažai gerosios patirties, todėl tolesni laukiantys klausimai turėtų būti susiję su tuo, kokio reikėtų balanso tarp to, ką jau padarėme, ir to, ko mums dar trūksta.

„Ne tik Lietuvai trūksta tokio balanso – jo ieško ir kitos šalys. Mums neretai stinga susikalbėjimo

ir bendro darbo. Kaip pasakoje: turime daug gražių virbelių, bet nesugebame sudėti jų į bendrą šluotą. Mums reikia susitelkti“, – neabejoja V.Dagienė.

Tokio balanso paieškose rea-guodama į šiuolaikines rinkos ten-dencijas ir reikalavimus, kuriuos ugdytiniais kels darbo aplinka, švietimo sistemos kokybė ir efek-tyvumu galinti didžiuotis Suomija pranešė, kad dalykų mokymąsi vis labiau keis temų mokymusi. Be abejo, matematika iš Suomijos mokyklų niekur nedings, tačiau mokiniai, užuot valandą ryte pasi-mokę grynos istorijos, po pietų valandą skyrę grynajai geografijai, mokysis temų, kurios apims kelių dalykų žinias. Pavyzdžiui, Europos Sąjungos tema įprasmintų ir vie-nytų ekonomikos, istorijos, kalbų bei geografijos elementus.

„Mokymasis vyksta visur ir visa-da. Todėl formalus ir neformalus ugdymo ribas turėtų išnykti. Suomijoje, skiriant vis didesnę dėmesį temų mokymuisi, skirtingų dalykų žinios integruojamos. Mo-kytojas negali sakyti, kad jo „dar-žas“ yra vien fizika ar anglų kalba, nes vaikas yra vienas ir jis visko mokosi vienu metu. Todėl mokyto-jas, nors ir neišmano kito moko-mojo dalyko, turi pasitelkti jo pro-fesionalus ir kolegas. Taigi mokyk-loje turi bendradarbiauti ne tik mokiniai, bet ir pedagogai“, – apie skirtingų dalykų turinio integ-racijos poreikį svarsto V.Dagienė.

Būtent toks natūraliai pagal mokinio pažinimo etapus sukom-ponuotas ugdymo turinys ir turėtų būti, įsitikinusi ir ŠMM Pagrin-dinio ir vidurinio ugdymo skyriaus vedėja L.Žadeikaitė.

Ji tvirtina, kad jei siekiame mokytis iš valstybių, pirmaujančių pagal švietimo kokybę, turime trinti pamokos ribas nuo skambu-čio iki skambučio.

ŠMM atstovė neabejoja, kad ugdymo turinys turi būti koncentruotas, aiškiai nukreiptas siekti iškeltų tikslų, o svarbiausia jo efektyvumo dalis – mokytojo pro-fesionalumas ir metodika. Tinka-mai pasirenkant metodus, pasak L.Žadeikaitės, reikia kelti klau-simą ne ko, bet kaip mokyti. O deri-nant kelių dalykų žinias ir formu-lojuant bendrus tikslus atsiranda sinergija.

„Mokiniams turime pasiūlyti kuo daugiau patrauklaus, skati-nančio kelti klausimus ir spręsti problemas turinio, – aiškina L.Ža-deikaitė. – Turime reaguoti ir į ▶

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
226	367	Švenčionių r. Pabradsės „Žeimenos“ gimn.	428	42	39,55	29,41	37,52
227	350	Pagėgių sav. Vilkyskių vid. mok.	180	18	41,52	21,43	37,50
228	385	Varėnos r. Valkininkų vid. mok.	213	10	37,91	35,71	37,47
229	96	Trakų r. Paluknio „Medeinos“ vid. mok.	146	13	34,28	50,00	37,43
230	99	Radviliškio Vaižganto gimn.	273	73	39,63	28,43	37,39
231	246	Šilalės Simono Gaudėšiaus gimn.	521	120	40,24	25,81	37,35
232	281	Kauno Šančių vid. mok.	397	54	41,25	20,97	37,19
233	321	Vilkaviškio r. Kybartų K.Donelaičio gimn.	346	80	43,76	10,53	37,11
234	391	Vilniaus r. Kalvelių „Aušros“ gimn.	161	12	41,17	20,83	37,10
235	320	Raseinių r. Nemakščių M.Mažvydo vid. mok.	235	15	41,54	19,23	37,08
236	227	Panevėžio „Minties“ gimn.	576	204	40,50	23,18	37,04
237	277	Šilutės r. Vainuto gimn.	275	28	39,00	28,57	36,91
238	394	Radviliškio r. Grinkiškio Jono Poderio vid. mok.	223	15	40,76	21,05	36,82
239	357	Šilutės r. Švėkšnos „Saulės“ gimn.	428	53	39,14	27,45	36,81
240	295	Kauno Kovo 11-osios vid. mok.	540	44	40,14	23,08	36,73
241	190	Vilniaus r. Buivydių vid. mok.	138	16	40,89	20,00	36,71
242	258	Ignalinos gimn.	299	108	39,75	24,24	36,64
243	235	Vilniaus r. Nemėžio šv. R.Kalinausko gimn.	616	34	40,66	19,51	36,43
244	317	Kalvarijos gimn.	811	63	40,13	20,99	36,30
245	270	Šalčininkų r. Eišiškių S.Rapolionio gimn.	327	25	42,02	12,82	36,18
246	42	Šiaulių r. Meškuičių gimn.	263	34	41,75	13,64	36,13
247	220	Tauragės r. Skaudvilės gimn.	449	52	40,71	17,78	36,12
248	307	Akmenės r. Akmenės gimn.	512	47	38,04	28,26	36,08
249	107	Klaipėdos Eduardo Balsio menų gimn.	514	33	36,75	32,35	35,87
250	112	Vilniaus r. Rudaminos F.Rušcio gimn.	524	36	39,67	20,41	35,82
250	82	Šiaulių „Saulėtekio“ gimn.	473	96	40,17	18,39	35,82
251	371	Šakių r. Kudirkos Naumiesčio V.Kudirkos gimn.	390	48	38,98	22,92	35,77
252	314	Klaipėdos r. Endriejavo vid. mok.	140	10	38,31	25,00	35,65
253	260	Molėtų r. Giedraičių A.Jaroševičiaus vid. mok.	163	15	40,76	15,00	35,61
254	362	Pagėgių Algimanto Mackaus gimn.	402	66	41,59	11,43	35,56
255	128	Ukmergės r. Tautiškių vid. mok.	165	18	39,65	18,75	35,47
256	135	Šilutės r. Žemaičių Naumiesčio gimn.	357	31	40,03	17,14	35,45
256	104	Trakų vid. mok.	145	15	41,81	10,00	35,45
257	35	Rokiškio r. Juodupės gimn.	299	23	35,30	36,00	35,44
258	286	Tauragės Žalgirio gimn.	712	220	38,62	22,62	35,42
259	290	Trakų r. Onušio Donato Malinausko vid. mok.	175	14	37,89	25,00	35,31
260	158	Panevėžio r. Raguvo gimn.	245	27	40,69	13,64	35,28
261	201	Kelmės r. Kražių gimn.	246	19	35,46	34,38	35,24
262	226	Klaipėdos Baltijos gimn.	340	119	36,95	28,35	35,23
263	179	Lazdijų r. Veisiejų gimn.	343	43	38,57	21,43	35,15
264	209	Skuodo Pranciškaus Žadeikio gimn.	414	107	39,27	18,58	35,13
265	262	Kauno r. Babtų gimn.	450	40	39,28	18,42	35,11
266	216	Skuodo r. Mosėdžio gimn.	387	42	37,71	24,24	35,01
267	372	Vilniaus r. Paberžės šv. S.Kostkos vid. mok.	171	15	38,96	18,18	34,80
268	285	Telšių „Džiugo“ gimn.	518	147	39,41	16,25	34,78
269	189	Klaipėdos „Žaliakalnio“ gimn.	302	122	37,68	22,81	34,71
270	275	Turgelių vid. mok.	145	14	30,85	50,00	34,68
271	274	Alytaus r. Krokialaukio Tomo Noraus-Naruševičiaus vid. mok.	178	17	38,97	17,39	34,66
272	289	Kauno Juozo Naujalo muzikos gimn.	345	19	33,09	40,74	34,62
273	388	Vilniaus r. Juodšilių šv. Uršulės Leduchovskos vid. mok.	176	17	35,91	28,57	34,44
274	24	Alytaus r. Daugų Vlodo Mirono gimn.	292	29	34,38	34,29	34,36
275	344	Vilniaus Lazdynų vid. mok.	534	34	38,84	16,33	34,33
276	205	Raseinių r. Viduklės S.Stanevičiaus gimn.	392	35	37,66	20,93	34,31
277	318	Vilniaus Salininkų gimn.	508	30	37,34	21,95	34,26
277	185	Šalčininkų r. Eišiškių gimn.	446	60	37,47	21,43	34,26
278	108	Panevėžio Vytauto Mikalausko menų mokykla	521	13	37,25	22,22	34,24
279	406	Raseinių r. Betygalos Maironio vid. mok.	168	17	37,43	21,43	34,23
280	292	Kauno Veršvų vid. mok.	723	69	39,21	14,29	34,22
281	183	Švenčionių Zigmo Žemaičio gimn.	390	75	39,00	14,63	34,12
282	271	Vilniaus „Laisvės“ gimn.	200	64	36,13	26,04	34,11
283	230	Plungės r. Žemaičių Kalvarijos vid. mok.	247	21	38,58	16,00	34,06
284	287	Kazlų Rūdos sav. Plutiškių vid. mok.	219	24	35,57	27,78	34,01
285	172	Vilniaus Šeškinės vid. mok.	561	84	37,44	20,00	33,95
286	101	Vilniaus Simono Stanevičiaus vid. mok.	634	85	37,76	18,02	33,82

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
287	338	Tauragės r. Žygaičių gimn.	265	30	37,47	18,75	33,73
288	329	Mažeikių r. Viekšnių gimn.	469	37	37,65	17,86	33,69
289	254	Kaišiadorių r. Rumšiškių A.Baranausko gimn.	410	27	36,56	21,95	33,64
290	340	Vilniaus r. Kalvelių Stanislovo Moniuškos gimn.	151	35	33,21	35,29	33,63
291	276	Jurbarko r. Veliuonos					
		Antano ir Jono Juškų gimn.	208	34	35,12	27,59	33,62
292	339	Šiaulių Sauliaus Sondeckio menų gimn.	187	35	36,95	20,00	33,56
293	237	Panevėžio r. Ramygalos gimn.	472	42	33,33	34,04	33,47
294	151	Visagino Draugystės vid. mok.	385	23	36,53	21,05	33,44
295	79	Mažeikių „Jaunystės“ vid. mok.	37	13	38,20	14,29	33,41
295	403	Kauno Aleksandro Puškino gimn.	861	111	37,59	16,67	33,41
296	238	Vilkaviškio r. Pilviškių „Santakos“ gimn.	478	46	38,96	11,11	33,39
297	352	Šiaulių r. Gruzdių gimn.	343	32	34,16	30,00	33,33
298	195	Pakruojo r. Linkuvos gimn.	524	39	35,80	23,40	33,32
299	348	Šalčininkų r. Kalesninkų L.Narbuto vid. mok.	134	15	34,13	30,00	33,30
300	319	Kauno r. Kulautuvos vid. mok.	140	17	34,06	29,41	33,13
301–396							
301	341	Vilniaus r. Medininkų šv. Kazimiero vid. mok.	96	9	41,39	0,00	33,12
302	327	Kaišiadorių r. Kruonio gimn.	319	24	34,57	27,27	33,11
303	364	Utenos Dauniškio gimn.	610	147	36,06	21,28	33,10
304	419	Trakų r. Paluknio vid. mok.	75	5	35,08	25,00	33,07
305	202	Trakų r. Rūdiškių gimn.	378	28	34,68	26,47	33,04
306	73	Vilniaus r. Valčiūnų vid. mok.	125	7	35,00	25,00	33,00
307	262	Pasvalio r. Joniškėlio					
		Gabrielės Petkevičaitės-Bitės gimn.	489	32	34,75	25,71	32,94
308	361	Šiaulių r. Bazilionų mok.-daugiaufunkcis centras	98	16	38,72	8,33	32,64
309	n.d.	Švenčionių r. Švenčionėlių antroji vid. mok.	162	20	33,05	30,77	32,59
309	412	Vilniaus r. Maišiagalos Lietuvos Didžiojo					
		Kunigaikščio Algirdo vid. mok.	245	17	35,74	20,00	32,59
310	239	Panevėžio r. Vadoklių vid. mok.	111	20	37,38	13,33	32,57
311	174	Kauno „Atžalyno“ vid. mok.	657	79	35,84	18,29	32,33
312	327	Kauno r. Domeikavos gimn.	643	41	34,44	22,64	32,08
312	396	Švenčionių vid. mok.	330	8	35,93	16,67	32,08
313	376	Vilniaus r. Bezdonių Julijaus Slovackio vid. mok.	129	9	40,00	0,00	32,00
314	328	Kelmės r. Vaguvos Vlodo Šimkaus vid. mok.	128	15	33,74	25,00	31,99
315	129	Varėnos r. Merkinės Vinco Krėvės gimn.	252	38	36,06	15,56	31,96
316	263	Panevėžio r. Krekenavos M.Antanaičio gimn.	357	31	34,79	20,45	31,92
317	203	Kauno r. Piliuonos vid. mok.	188	19	34,52	21,43	31,90
318	416	Prienų r. Veiverių Tomo Žilinsko gimn.	297	27	34,33	21,95	31,86
319	382	Kretingos r. Kartenos vid. mok.	148	14	35,04	18,75	31,78
320	15	Kėdainių r. Krakių Mikalojaus Katkaus gimn.	365	32	36,33	13,33	31,73
321	355	Kėdainių r. Josvainių gimn.	376	26	36,55	12,00	31,64
322	140	Vilkaviškio r. Vištyčio Petro Kriauciūno vid. mok.	111	15	33,75	23,08	31,61
323	252	Jurbarko r. Eržvilko gimn.	277	48	37,17	8,82	31,50
324	244	Kauno r. Karmėlavos Balio Buračo gimn.	602	55	33,83	21,88	31,44
325	34	Šalčininkų r. Baltosios Vokės „Šilo“ vid. mok.	111	7	35,07	16,67	31,39
326	415	Ignalinos r. Dūkšto vid. mok.	109	11	32,10	27,78	31,23
326	253	Šiaulių r. Kužių vid. mok.	205	13	37,12	7,69	31,23
327	221	Trakų r. Lentvario „Versmės“ gimn.					
		(buvusi 1-oji vid. mok.)	148	18	32,95	24,00	31,16
327	65	Anykščių r. Svėdasų					
		Juozo Tumo-Vaižganto gimn.	240	23	35,61	13,33	31,16
328	296	Kelmės r. Šaukėnų					
		Vlodo Pūtvio-Putvinskio vid. mok.	259	32	34,94	16,00	31,15
329	229	Vilniaus centro vid. mok.	270	44	37,86	3,85	31,06
330	120	Molėtų r. Suginėlių vid. mok.	103	15	34,63	16,67	31,03
331	119	Vilniaus Fabijoniškių vid. mok.	704	61	33,96	19,23	31,02
332	377	Klaipėdos r. Priekulės levos Simonaitytės gimn.	591	35	34,20	17,65	30,89
333	423	Vilniaus r. Zujūnų vid. mok.	103	15	30,87	30,00	30,70
334	333	Varėnos r. Senosios Varėnos					
		Andriaus Ryliskio vid. mok.	171	19	32,45	23,08	30,58
335	257	Vilniaus r. Marijampolio M.Lukšienės vid. mok.	240	20	38,19	0,00	30,55
335	288	Akmenės r. Papilės Simono Daukanto gimn.	349	21	35,51	10,71	30,55
336	316	Vilniaus „Saulėtekio“ vid. mok.	505	30	34,82	13,33	30,52
337	n.d.	VšĮ „Vaivorykštės tako“ vid. mok.					
		(Vilniaus filialas)	158	5	38,13	0,00	30,50

► kitą šiandien aktualią kryptį: vaikai mokosi nebe po vieną, o drauge. Bendradarbiaudami mokykloje jie mokosi dirbti komandoje. Juk tokiomis sąlygomis, nepaisant laiko juostų skirtumų, išvien veikia ir tarptautinių kompanijų darbuotojai. Vadinasi, šių principų turime laikytis ir mokykloje.“

Taigi keičiasi ir mokymosi metodai, ugdantys mokinių gebėjimą vienoje komandoje priimti sprendimus, tuo pačiu visas mokymas(is) turi vykti „mokinio mokymosi stiliumi“. Tai reiškia ne tik individualizuotą ugdymą pagal mokinių gebėjimus arba klases skirstymą į kelis lygius, bet darbą su konkrečiu vaiku: pagal jo išsakytus lūkesčius, asmeninius gebėjimus, net jo tempą. Tokios individualizuotos pagalbos prerogatyva jau priklauso pačiai mokyklai.

Beje, pagalba mokiniui susijusi ir su „minkštaisiais“ rodikliais: mokinio savijauta, kaip glaudžiai jis susitapatina su mokykla ir t.t. Tokią pagalbą, daugiausia lemiančią ir mokinio asmeninę pažangą, rezultatus, akcentuoja ir tarptautiniame penkiolikmečių PISA tyrime dalyvaujančios šalys, aptariančios pasiekimų gerinimo galimybes.

ŠMM atstovė L.Žadeikaitė priduria, kad dėmesys konkrečiam vaikui ypač reikalingas po pradinės mokyklos iki 10 klases (privalomojo ugdymo laikotarpiu). Būtent tada „minkštuosius“ rodiklius – mokinio savijautą, motyvą gali lemti paauglystės veiksniai. Vadinasi, mokyklos bendruomenės pagalba jam pasireiškia ne tik mokymosi procese, pavyzdžiui, neužtenka skirti daugiau laiko užduotiai atlikti, nes jam sunkiau susikaupti. Tolydžio reikia vykdyti ir patyčių prevenciją, ugdyti mokinio emocinį socialinį atsparumą, kad jis nenuleistų rankų mokytis vien todėl, kad jo bendraamžiai pašiepia besistengiančius bendraklasius.

L.Žadeikaitė perspėja, kad be mokinio pasitikėjimo savo jėgomis, jo ištvermingumo nebus ir vidinės bei pedagoginės motyvacijos, vadinasi, nepasieksime rezultatų neatsakę į klausimus, kaip vaikas bendradarbiauja mokykloje, ar jis identifikuojasi su savo mokykla, bendruomenės vertybėmis, ar jis nevėluoja į pamokas vien dėl to, kad nori bendraklasiams pademonstruoti savo nepriklausomybę.

„Dėl paauglystės veiksmų vaikas sunkiai priima pagalbą, jam kyla vidinių identiteto klausimų. Susidoroti su šiais iššūkiais gali padėti ne vien jo klasės auklėtojas, bet ir kiti mokytojai. Turime suprasti, jog būna atvejų, kai vaikas pats nedrįsta prašyti pagalbos, todėl reikia, kad jį lydėtų gera ranka. Juk mokiniui geras mokytojas yra tas, kuris atitinka jo mokymosi stilių, parodo kitas mokymosi formas, laiku atverčia knygą, – vardija ŠMM atstovė. – Galima tai pavadinti nematomu ugdymo turiniu.“

Ji perspėja, kad „nematomas“ ugdymo turinio efektyvumas turi būti paremtas pastangomis padėti mokiniui, bet ne parodyti jo pažymį ir rezultatą palyginti su kitų bendraamžių. Pavyzdžiui, svarstant apie privalomus standartizuotus pasiekimų testus (4 ir 8 klases), kuriuos dabar pagal vienodą vertinimą išbando šalies mokyklos, akla lyginant jų rezultatus su „konkurentais“ galima ir persi-stengti.

Vis dėlto būtent ši galimybė, kaip tikimasi, ilgainiui padarytų teigiamos įtakos mokinių pasiekimams.

Pavyzdžiui, Lietuvos progimnazijų asociacijos tarybos pirmininkas, Vilniaus Baltupių progimnazijos vadovas Viktoras Blinovas šių testų nauda neabejoja ir patikina, kad standartizuoti testai yra galimybė mokykloms ir pedagogams objektyviai įvertinti pasiekimus, gauti grįžamojo ryšio informaciją, kurios reikia ugdymo kokybei ir vadybai gerinti.

„Taip atsiranda galimybė mokiniui, jo šeimai, mokytojui, klases vadovui, mokyklos administracijai kas kelerius metus įsivertinti savo situaciją, nustatyti „diagnozę“ ir priimti sprendimus, ką reikėtų keisti, – sako V.Blinovas. – Manau, kad standartizuotas vertinimas 2, 4, 6, 8 klasėse turėtų tapti privalomas, o jo rezultatai, pavyzdžiui, nuo 2017 m. turėtų būti skelbiami viešai. Iki tol turime susitarti dėl skaidrios šio vertinimo tvarkos.“

Pažangus Suomijos pavyzdys, mokymasis temomis, integruojant kelių dalykų žinias ir formuluojant bendrus tikslus vienai užduočiai atlikti, o ne mokymasis griežtai atskirtų dalykų, galima sakyti, kol kas pasireiškia projektine veikla, įvairesnėmis ugdymo, ne tik vykstančio klasėse, formomis. Tačiau, kaip teigia patys pedagogai, nors kilnus tikslas ir pateisina priemo-



SHUTTERSTOCK: NUOTR.

Standartizuoti testai, kurios išbando Lietuvos mokyklos, kas kelerius metus leistų pamatuoti mokinio pasiekimus ir sudaryti planą, kaip juos pagerinti

nes, jiems tokius įrankius ne visada lengva pasitelkti.

Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijos fizikos mokytojas T.Kivaras pastebi, kad kai kurias siekiamybes pamina klestinti biurokratija arba griežtos ugdymo programos. Nepaisant kai kurių trukdžių, pedagogas įsitikinęs, kad mokykla yra ta erdvė, kurioje vyksta ne tik mokymosi, bet ir pažintinis procesas, neįsivaizduojamas be tiriamosios veiklos, kuria, leidžiant prisiliesti prie mokslo, galima sudominti mokinį.

„Mokiniai turi pažinti mokslą. Tarkime, naktį lauke per teleskopą stebėti žvaigždes – juk tiriamoji veikla nevyksta vien klasėse. Bet kad būtų galima pasiūlyti tokių formų, mokytojo nereikėtų apkrauti šūsnimis dokumentų, kad tik jis galėtų jas įgyvendinti. Pavyzdžiui, mokinys į mokyklą gali atvažiuoti troleibusu, bet jei mokytojas kartu su mokiniais nori troleibusu nuvykti į universitetą atlikti kokio nors eksperimento, lengvai to padaryti negali, nes turi parašyti bent tris raštus“, – apie pažangių ir patrauklių ugdymo formų apribojimus svarsto T.Kivaras.

Daugeliu atvejų pedagogams, norintiems pasiūlyti inovatyvesnių mokymosi metodų, rankas suriša ir nepajudinami ugdymo programų rėmai, kai lekiant per privalomas išmokti ir atsiskaityti temas nebelieka laiko įvairesnėms ugdymo formoms.

Štai T.Kivaras skaičiuoja, kad gimnazistai ugdomi pagal tris programas: pagrindinio, vidurinio ugdymo ir VBE programą, kurios, teigiama, dera tarpusavyje, bet jose lyg ir nėra iškeltais tikslais įprasminto bendro ketverių metų trukmės ciklo. Mokytojas pastebi, kad neretai pažintinės, tiriamosios veiklos įterpimas į tradicinį ugdymo procesą yra gana komplikuo-tas, o jo kliūtys paliekamos išspręsti pačiam mokytojui.

„Pavyzdžiui, su mokiniais vyko-me į ekskursiją po elektrinę. Tokiai išvykai reikia parengti užduo-tis, užtikrinti integruotą mokymą, suplanuoti atsiskaitymą, antraip tai bus turistinė kelionė. Jei nėra įvertinimo, vadinasi, mokiniai nieko neišmoko. Bet man dažnai kyla klausimas, ar reikia tada tokios kelionės. Mokiniai iš mokyklos išvyksta į edukacinę

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
338	373	Pasvalio r. Pumpėnų vid. mok.	180	12	30,80	28,57	30,35
339	283	Kauno Simono Daukanto vid. mok.	434	69	31,93	23,81	30,30
340	337	Mažeikių r. Sedos Vytauto Mačernio gimn.	397	60	32,38	21,82	30,26
341	130	Vilniaus „Atėities“ vid. mok.	636	37	32,04	22,92	30,21
342	300	Vilniaus Senvagės gimn.	420	116	32,43	21,28	30,20
343	369	Skuodo r. Barstyčių vid. mok.	154	20	32,93	18,75	30,09
344	267	Kauno r. Čekiškės Prano Dovydaičio gimn.	286	33	30,71	26,92	29,95
345	324	Šiaulių „Santarvės“ vid. mok.	110	13	28,99	33,33	29,86
346	284	Varėnos r. Matuizų vid. mok.	175	14	30,48	27,27	29,84
347	334	Vilniaus r. Eitminiškių vid. mok.	141	10	34,73	10,00	29,78
348	400	Ukmergės r. Želvos vid. mok.	204	20	32,79	17,65	29,76
349	387	Šiaulių Vijolių vid. mok.	197	40	32,40	17,65	29,45
350	356	Šilalės r. Kvėdarnos Kazimiero Jauniaus gimn.	343	62	34,68	8,45	29,43
351	342	Kauno Rokų gimn.	367	35	29,77	27,78	29,37
352	126	Alytaus r. Miroslavo vid. mok.	215	17	35,14	4,76	29,06
353	n.d.	Generolo P.Plechavičiaus kadetų mokykla	323	19	29,09	28,57	28,98
354	413	Prienų r. Jiezo gimn.	287	24	31,47	18,52	28,88
355	379	Marijampolės sav. Liudvinavo Kazio Borutos vid. mok.	204	14	30,48	22,22	28,83
356	194	Mažeikių r. Židikų Marijos Pečkauskaitės vid. mok.	155	13	30,11	23,53	28,79
357	353	Kauno Jurgio Dobkevičiaus vid. mok.	409	44	33,86	7,69	28,63
358	228	Rokiškio r. Kamajų Antano Strazdo gimn.	228	29	30,66	20,00	28,52
359	255	Klaipėdos Stasio Šimkaus konservatorija	145	37	25,62	40,00	28,50
360	420	Kalvarijos sav. Sangrūdės gimn.	186	30	30,53	19,05	28,23
361	204	Radviliškio r. Sidabravo vid. mok.	258	23	32,73	10,00	28,19
362	336	Kauno r. Vandžiolgalos vid. mok.	186	17	31,96	13,04	28,18
363	366	Biržų „Atžalyno“ vid. mok.	392	41	29,22	23,68	28,11
364	384	Telšių r. Luokės vid. mok.	249	30	32,12	11,54	28,01
365	370	Utenos „Saulės“ gimn.	416	134	30,86	16,35	27,96
366	389	Švenčionių r. Adutiškio vid. mok.	158	6	29,17	23,08	27,95
367	68	Vilniaus „Žaros“ vid. mok.	630	42	31,40	13,89	27,90
368	349	Kauno Gedimino sporto ir sveikatinimo vid. mok.	402	45	29,87	18,37	27,57
369	414	Ignalinos r. Naujojo Daugėlišio vid. mok.	105	13	26,02	30,77	26,97
370	392	Šalčininkų r. Turgelių PK.Bžostovskio vid. mok.	155	13	29,79	14,29	26,69
371	202	Lazdijų r. Šeštokų mokykla	171	13	28,50	18,75	26,55
372	405	Ukmergės r. Siesių gimn.	215	27	29,93	11,54	26,25
373	116	Alytaus r. Butrimonių gimn.	273	29	29,39	13,16	26,15
374	343	Prienų r. Stakliškių vid. mok.	205	11	30,06	9,52	25,95
375	365	Panevėžio r. Pajstrio Juozo Zikaro vid. mok.	276	14	25,85	25,00	25,68
376	357	Ignalinos r. Vidiškių gimn.	250	19	26,51	21,05	25,42
377	422	Mažeikių Sodų vid. mok.	506	97	27,89	15,15	25,34
378	374	Biržų r. Vabalninko Balio Sruogos gimn.	251	28	26,79	19,23	25,28
379	282	Rietavo sav. Tverų vid. mok.	231	13	29,71	5,88	24,95
380	424	Pasvalio r. Vaškų vid. mok.	245	16	29,26	7,14	24,83
381	381	Marijampolės Igliaukos A.Matučio vid. mok.	204	19	27,41	14,29	24,79
382	407	Pakruojo r. Lygumų vid. mok.	130	11	25,53	20,00	24,42
383	148	Šilalės r. Upynos Stasio Girėno vid. mok.	122	14	26,08	16,67	24,20
384	256	Kėdainių r. sav. Šėtos gimn.	387	34	27,31	11,43	24,14
385	417	Vilkaviškio r. Virbalio vid. mok.	222	16	27,18	11,76	24,09
386	409	Vilniaus Senamiesčio vid. mok.	270	31	22,85	27,59	23,80
387	408	Varėnos r. Panočių vid. mok.	101	5	29,66	0,00	23,73
388	305	Vilkaviškio r. Gražiškių gimn.	241	20	26,65	11,76	23,67
389	401	Vilkaviškio r. Bartninkų J.Basanavičiaus vid. mok.	191	18	26,10	13,33	23,55
390	354	Skuodo r. Ylakių gimn.	411	30	25,79	9,09	22,45
391	378	Šilalės r. Pajūrio Stanislovo Biržiškio gimn.	299	34	23,62	13,16	21,53
392	269	Marinos Mižigurskajos privati gimn.	76	6	20,83	23,08	21,28
393	380	Kelmės r. Užvenčio Šatrijos Raganos gimn.	338	20	23,28	8,33	20,29
394	418	Pasvalio r. Saločių Antano Poškos vid. mok.	247	13	14,34	42,86	20,04
395	137	Akmenės r. Kruopių vid. mok.	109	8	20,32	0,00	16,26
396	393	Šalčininkų „Santarvės“ vid. mok.	156	19	12,83	25,00	15,27

➤kelione, bet kai pamato užduočių lapus, džiugesys jų veiduose dingsta. Kol kas tai sunkiai suderinama, nes po pamokų mokiniai užsiima sava veikla – būreliais, papildomomis pamokomis, o privalomų pamokų metu tokias išvykas organizuoti sudėtinga. Reikia vos ne atskirų tvarkaraščių, kad ekskursija nevyktų kitų dalykų pamokų sąskaita, arba tie dalykai turi būti labai artimai susiję, integruoti, kad jų pamokos nebūtų „pavagiamos“, – komentuoja T.Kivaras.

Apie ugdymo programų nesuderinamumą, nesklandų perėjimą iš vieno ugdymo etapo į kitą kalbama jau nebe pirmus metus. Kaip teigia „Veido“ kalbinti pašnekovai, kartais jų skirtybės net trukdo siekti numatytų tikslų, net organizuoti tradicinę pamoką, ką jau kalbėti apie įmantresnę projektinę veiklą.

Šiaulių Didždvario gimnazijos matematikos mokytojas ekspertas V.Tamašauskas įsitikinęs, kad šiuolaikinė pamoka susideda iš trijų dalių: mokytojo darbo, jo pamokos organizavimo, ugdymo proceso individualizavimo ir diferencijavimo pagal kiekvieno mokinio poreikius bei įvertinimo. Jo teigimu, šiems komponentams užtikrinti kliudo ir metodinės medžiagos stygius.

Nors ugdymą reikalaujama diferencijuoti, mokytojui paliekama tai daryti, kaip jis išmano: vadovėlyje kalbama apie vieną, kontrolinio darbo reikalavimai prašo ko kita, o mokytojas turi viską išnagrinėti, kad sužinotų, ar dėstęs vieną dalyką atsiskaitymo metu iš mokinių nereikalauja visai kitų žinių.

V.Tamašauskas neabejoja, kad papildoma literatūra turi derėti su privalomu vadovėlių turiniu, o skirtingų klasių vadovėliuose pateikiama medžiaga turėtų derėti pagal sudėtingumą, mokinio jau įgytas žinias. Idealiu atveju tokią medžiagą turėtų parengti tie patys autoriai.

„Turiu patirties, susijusios su tarptautinio bakalaureato programa mūsų gimnazijoje. Jos vadovėliuose užduotys yra diferencijuotos, mokytojui nereikia pusę nakties rinkti iškarpu iš skirtingų šaltinių, kad tik jis kitą dieną mokiniams suformuluotų skirtingas užduotis. Antra, reikia veiksmingesnio vertinimo ir įsivertinimo įrankių. Neturėtų būti šitiek kontrolinių užduočių knygelių, kurias aš vadinu bulvarinėmis. Mano nuomone, vienuoliktokams pakaktų dviejų trijų tokių knygelių – svarbiausia, kad jas būtų įvertinę ekspertai, kurie sudarė vadovėlį.

Papildoma literatūra negali atsirasti iš bet kur. Trečia, ne tik matematikai, bet visiems dalykams reikia intervencijos į loginį mąstymą. Planšetiniai kompiuteriai neturi mąstyti už mokinių. Leiskime jam galvoti, nes gera pamoka yra ta, kurioje mokiniai dirba, tariai ir ieško. To mums ir trūksta,“ – vardija V.Tamašauskas.

Panašiai, keliomis pakopomis – užtikrinant ugdymo priemones, parengiant ugdymo programas, apmokant mokytojus, ir planuojama atnaujinti ugdymo programų turinį. ŠMM atstovė L.Žadeikaitė teigia, kad patvirtinus pažangią priešmokyklinio ugdymo programą, kuria orientuojamasi į kompetencijų ugdymą, prasingų pokyčių – ugdyti kompetencijas ir gebėjimus, o ne kaupti teorinių žinių bagažą – reikia ir pradinio ugdymo, progimnazijos metais. Ji perspėja, kad ugdymo turinį vertinti galima vien pagal programą, bet globaliau būtų į ją žvelgti per viso ugdymo proceso, vadinasi, ir priemonių, ir aplinkos, ir pedagogų pasirengimo, prizmę.

„Į programų atnaujinimą reikia žiūrėti kompleksškai: aprūpinti mokinius priemonėmis, įranga. Daug mokyklų išbandė kompetencijų tobuli-

Geriausieji lietuvių kalbos ir literatūros valstybinį brandos egzaminą išlaikę mokiniai

Gimnazijos/ vid. mokyklos pavadinimas	Kiek mokinių laikė lietuvių kalbos ir literatūros egzaminą	Kaip mokiniai išlaikė lietuvių kalbos ir literatūros egzaminą*
1 Vilniaus licėjus	92	83,13
2 Rokiškio r. Južintų Juozo Otto Širvydo vid. mok.	5	78,60
3 Vilniaus Žirmūnų gimn.	182	78,01
4 Vilniaus jėzuitų gimn.	81	75,30
5 Kauno technologijos universiteto gimn.	74	74,16
6 Vilniaus Mykolo Biržiškos gimn.	192	69,21
7 Kauno jėzuitų gimn.	80	68,99
8 Kauno šv. Pranciškaus mok.	8	67,25
9 Vilniaus Šolomo Aleichemo ORT gimn.	13	65,00
10 Panevėžio r. Naujamiesčio vid. mok.	13	63,85
11 Utenos r. Užpalių gimn.	11	63,55
12 Alytaus r. Krokialaukio Tomo Noraus-Naruševičiaus vid. mok.	11	63,27
13 „Saulės“ privati gimn.	12	63,08
14 Vilniaus Trakų Vokės vid. mok.	21	62,05
15 Telšių Žemaitės gimn.	108	61,23
16 Panevėžio Juozo Balčikonio gimn.	189	60,99
17 Vilniaus Tuskulėnų vid. mok.	48	60,83
18 Klaipėdos r. Endriejavo vid. mok.	5	60,20
19 Radviliškio r. Šeduvos gimn.	36	60,11
20 Lazdijų Motiejaus Gustaičio gimn.	64	59,77
21 Vilniaus privati gimn.	19	59,37
22 Tauragės „Versmės“ gimn.	127	59,23
23 Šiaulių Juliaus Janonio gimn.	185	59,08
24 Kėdainių šviesioji gimn.	130	58,65
25 Vilniaus r. Paberžės „Verdenės“ vid. mok.	2	58,50
26 Klaipėdos „Ažuolyno“ gimn.	203	58,43
27 Alytaus r. Pivašiūnų vid. mok.	7	57,29
28 Šiuolaikinės mokyklos centras	38	57,18
29 Kauno „Varpo“ gimn.	97	57,15
30 Klaipėdos Vydūno vid. mok.	30	56,93

Geriausieji matematikos valstybinį brandos egzaminą išlaikę mokiniai

Gimnazijos/ vid. mokyklos pavadinimas	Kiek mokinių laikė matematikos egzaminą	Kaip mokiniai išlaikė matematikos egzaminą*
1 Vilniaus licėjus	90	88,88
2 Kauno technologijos universiteto gimn.	70	82,04
3 Vilniaus Žirmūnų gimn.	155	79,04
4 Vilniaus jėzuitų gimn.	66	77,38
5 „Saulės“ privati gimn.	9	72,78
6 Vilniaus Šolomo Aleichemo ORT gimn.	8	71,50
7 Klaipėdos „Ažuolyno“ gimn.	173	70,30
8 Vilniaus Mykolo Biržiškos gimn.	160	68,08
9 „Vaivorykštės tako“ vid. mok.	1	68,00
10 Panevėžio Juozo Balčikonio gimn.	166	66,55
11 Kauno jėzuitų gimn.	60	65,82
12 Švenčionių r. Pabradės „Ryto“ gimn.	14	61,36
13 Šiaulių Juliaus Janonio gimn.	162	58,07
14 Vytauto Didžiojo universiteto „Rasos“ gimn.	165	57,97
15 Vilniaus Juzefo Ignacijaus Kraševskio vid. mok.	26	57,69
16 Telšių Žemaitės gimn.	90	54,71
17 Kauno Jono Jablonskio gimn.	127	54,38
18 Vilniaus Vytauto Didžiojo gimn.	110	54,01
19 Alytaus šv. Benedikto gimn.	36	53,94
20 Vilniaus Joachimo Lelevelio vid. mok.	11	53,91
21 Joniškio r. Skaistgirio gimn.	5	53,80
22 Visagino „Gerosios vilties“ vid. mok.	14	53,71
23 Vilniaus Gabijos gimn.	121	53,13
24 Kretingos r. Salantų gimn.	30	52,67
25 Vilkaviškio r. Sūdavos vid. mok.	5	52,60
26 Marijampolės marijonų gimn.	41	52,34
27 Šilalės r. Laukuvos Norberto Vėliaus gimn.	24	52,17
28 Vilniaus Simono Daukanto gimn.	113	51,57
29 Utenos Adolfo Šapokos gimn.	117	51,39
30 Vilniaus Abraomo Kulviečio vid. mok.	54	51,33

* pateikiami tik tų mokyklų VBE rezultatų vidurkiai, kuriose 2014 m. šį egzaminą laikė bent 10 proc. abiturientų, nuo visų, laikusių bet kuriuos VBE

nimą, parodė mokytojams, kaip tai padaryti praktiškai. Ugdymo programos ir šian dien inovatyvioms mokykloms leidžia visiškai kitaip organizuoti ugdymo procesą. Tačiau yra mokyklų, kurios į tokius raginimus atsakytų neturinčios žinių, kompiuterių ar laboratorijų. Taigi pokyčiai susideda iš materialinės bazės, mokytojo mokymo, o programa turi būti komponuojama derinant turinį, procesą ir rezultatus. Juk pagal programą negali būti mokoma viena, o rezultatais reikalaujama visai ko kita“, – paaiškina L.Žadeikaitė.

„Manęs dažnai klausia, kada baigsis švietimo reforma, o aš atsakau: švietimo reforma baigtis negali“, – apibendrina matematikas V.Tamašauskas. ■
Gabija Sabaliauskaitė



Brėstantys ugdymo programų pokyčiai neapsiribos gražesniu jų turiniu: kartu ruošiamasi aprūpinti mokinius jų kompetencijų ugdymui reikalinga įranga

Geriausiai anglų kalbos valstybinį brandos egzaminą išlaikę mokiniai

Gimnazijos/ vid. mokyklos pavadinimas	Kiek mokinių laikė anglų kalbos egzaminą	Kaip mokiniai išlaikė anglų kalbos egzaminą*
1 Vilniaus licėjus	89	97,63
2 Kauno technologijos universiteto gimn.	66	92,61
3 Vilniaus jėzuitų gimn.	70	88,50
4 Vilniaus Šolomo Aleichemo ORT gimn.	13	85,23
5 Vilniaus Žirmūnų gimn.	145	81,78
6 Kauno jėzuitų gimn.	57	80,33
7 Vilniaus Mykolo Biržiškos gimn.	169	79,89
8 Klaipėdos „Ąžuolyno“ gimn.	158	77,30
9 „Saulės“ privati gimn.	7	76,86
10 Šiuolaikinės mokyklos centras	34	76,59
11 Vilniaus Žvėryno gimn.	123	76,03
12 Panevėžio Juozo Balčikonio gimn.	147	75,53
13 Vilniaus Simono Daukanto gimn.	146	73,86
14 Vytauto Didžiojo universiteto „Rasos“ gimn.	166	73,72
15 Ukmergės r. Veprių vid. mok.	2	73,50
16 Vilniaus Trakų Vokės vid. mok.	14	73,21
17 Vilniaus Pilaitės gimn.	102	71,70
18 Marijampolės marijonų gimn.	37	71,65
19 Šiaulių Juliaus Janonio gimn.	164	71,33
20 Kauno „Saulės“ gimn.	177	71,19
21 Kauno „Santaros“ gimn.	141	71,09
22 Vilniaus Užupio gimn.	103	70,05
23 Vilniaus Žemynos gimn.	164	69,97
24 Vilniaus privati gimn.	27	69,96
25 Kauno technologijos universiteto inžinerijos licėjus	37	69,68
26 Kauno dailės gimn.	32	69,38
27 Kauno Jono Jablonskio gimn.	205	69,33
28 Klaipėdos Eduardo Balsio menų gimn.	14	69,07
29 Plungės r. Alsėdžių vid. mok.	6	68,83
30 Zarasų „Ąžuolo“ gimn.	23	68,70

Geriausiai istorijos valstybinį brandos egzaminą išlaikę mokiniai

Gimnazijos/ vid. mokyklos pavadinimas	Kiek mokinių laikė istorijos egzaminą	Kaip mokiniai išlaikė istorijos egzaminą*
1 Vilniaus licėjus	39	81,56
2 Kauno technologijos universiteto gimn.	27	74,00
3 Vilniaus Žirmūnų gimn.	100	71,68
4 Vilniaus Šolomo Aleichemo ORT gimn.	4	70,75
5 Vilniaus jėzuitų gimn.	50	69,64
6 Vilniaus privati gimn.	10	69,10
7 Vilniaus Mykolo Biržiškos gimn.	110	68,27
8 Marijampolės marijonų gimn.	18	62,94
9 Kauno jėzuitų gimn.	34	60,91
10 „Saulės“ privati gimn.	4	60,25
11 Vilniaus r. Čekoniškių vid. mok.	1	60,00
12 Klaipėdos „Ąžuolyno“ gimn.	57	59,88
13 Vilniaus Trakų Vokės vid. mok.	16	55,25
14 Lavoriškių vid. mok.	2	55,00
15 Šiuolaikinės mokyklos centras	21	53,90
16 Panevėžio Juozo Balčikonio gimn.	72	53,51
17 Vytauto Didžiojo universiteto „Rasos“ gimn.	104	52,25
18 Telšių Žemaitės gimn.	44	51,80
19 Kauno Jono Jablonskio gimn.	93	51,75
20 Šiaulių r. Bazilionų mok.-daugiafunkcis centras	4	51,75
20 Rokiškio r. Jūžintų Juozo Otto Širvydo vid. mok.	6	50,33
21 Vilniaus Valdorfo mok.	9	50,22
22 Šiaulių Juliaus Janonio gimn.	106	49,58
23 Utenos Adolfo Šapokos gimn.	88	49,27
24 Kauno r. Neveronių vid. mok.	8	49,13
25 Vilniaus r. Nemenčinės Konstanto Parčevskio gimn.	17	48,88
26 Alytaus r. Pivašiūnų vid. mok.	10	48,60
27 Vilniaus Simono Daukanto gimn.	104	48,42
28 Vilniaus r. Rukainių vid. mok.	5	48,20
29 Elektrėnų sav. Semeliškių vid. mok.	2	48,00